

Aplikace zákona o zvláštních řízeních soudních na některá řízení ve věcech obchodních korporací

RADKA ZAHRADNÍKOVÁ

PRÁVNICKÁ FAKULTA ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY, PLZEŇ

Application of Law on Special Civil Procedure on Some Proceedings in Matters of Corporations

Summary: *The article aims at distinction between the application of law on special civil procedure and civil procedure act on proceedings in matters corporations. Some proceedings in matters corporations will remain subject to civil procedure act as an act regulating adversarial proceedings and some are subject to new act on special civil procedure regulating non – adversarial proceedings. As a conclusion, division of proceedings in matters corporations is not clear and incorporation of some proceedings under the regulation in Act on special civil procedure is not in compliance with the prevailing opinion on nature of the particular proceedings.*

Key words: *civil proceedings, adversarial procedure, non-adversarial procedure, Civil Procedure Act, Act on special civil procedure*

Komplexní rekodifikace soukromého práva se promítla do všech oblastí práva. Procesněprávní aspekty této nové právní úpravy se promítly především do harmonizační novely občanského soudního řádu, zákona č. 293/2013 Sb., která nabyla účinnosti dne 1. 1. 2014. Novela OSŘ reagovala i na nový zákon o zvláštních řízeních soudních, zákon č. 292/2013 Sb. (ZŘS), když zrušila všechna ustanovení, která nově upravuje zákon o zvláštních řízeních soudních a dále na zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, zákon č. 304/2013 Sb. Nově tak má občanský soudní řád upravovat pouze řízení svou povahou sporná a nový zákon o zvláštních řízeních soudních řízení nesporná a jiná zvláštní řízení.

Rozlišení sporného a nesporného řízení

Z hlediska teorie civilního práva procesního lze obecně říci, že ve sporném řízení soud řeší reálný rozpor mezi hmotněprávními zájmy účastníků. Řízením nesporným je takové řízení, v němž mezi účastníky neexistuje spor o právo, i když i mezi nimi mohou rozpory ohledně předmětu řízení být. Účastníci zde však nikdy nemají postavení vzájemných odpůrců. Je-li jich více, nejsou nikdy spolúčastníci, protože každý z účastníků má zásadně samostatné postavení. V nesporném řízení může být popřípadě i jen jeden účastník, což je ve sporném řízení vyloučeno. V nesporném řízení nejde o vyřešení sporu, nýbrž o to, aby soud svým rozhodnutím upravil poměry účastníků, a to zpravidla do budoucna. Proto zde nelze nikdy mluvit o vítězství jednoho a prohře druhého účastníka. V nesporném řízení se projednávají věci, na jejichž úpravě má výrazný zájem společnost; proto se zpravidla účastníci nemohou dohodnout na jejich řešení mimosoudně, nýbrž se musí obrátit na soud, resp. soud může v řadě nesporných věcí zahájit řízení i bez návrhu, na základě vlastního rozhodnutí.¹

Sporné řízení je ovládáno především zásadou dispoziční a projednací, zato nesporná a jiná zvláštní řízení jsou ovládána především zásadou oficiality a zásadou vyšetřovací. Zatímco ve sporném řízení nesou odpovědnost za zjištění skutkového stavu účastníci, v nesporném řízení je to soud.

V nesporném řízení nepřichází v úvahu některé instituty sporného řízení, např. přistoupení dalšího účastníka do řízení podle § 92 odst. 1 OSŘ,² rovněž nepřichází v úvahu vedlejší účastenství podle § 93 OSŘ³ a ani postup podle § 107a OSŘ.⁴

V nesporném řízení nepřichází v úvahu některé instituty sporného řízení, např. přistoupení dalšího účastníka do řízení podle § 92 odst. 1 OSŘ,² rovněž nepřichází v úvahu vedlejší účastenství podle § 93 OSŘ³ a ani postup podle § 107a OSŘ.⁴

¹ Viz ČEŠKA, Z. a kol. Občanské právo procesní. Panorama, Praha 1989, str. 51 a 52.

² Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 11. 2010 sp. zn. 29 Cdo 1036/2009.

³ Viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. února 1999, sp. zn. 20 Cdo 91/99, uveřejněné v SJ č. 7, ročník 1999, pod č. 73, ze dne 26. listopadu 2008, sp. zn. 29 Cdo 333/2007, ze dne 10. dubna 2008, sp. zn. 29 Cdo 1019/2006, ze dne

Podstatným přitom je fakt, že pro zařazení právního vztahu do některé uvedené kategorie je rozhodný obsah právního vztahu, nikoli to, jak je diferencována věcná příslušnost.⁵ Toho, že mnohdy je diskrepance mezi povahou řízení (tj. zda jde o řízení nesporné či řízení sporné) a povahou projednávané věci si je vědom i Ústavní soud, který ve svém nálezu sp. zn. II. ÚS 954/09 ze dne 16. března 2010 uvedl následující: „Dělení řízení na sporné a nesporné je dělení teoretické, vyplývající ze samé podstaty projednávaných věcí. Někdy se stává, že zákonodárce, rozhodující o zařazení věcí do řízení sporného či nesporného, zařadí z různých důvodů věc spornou do procesu nesporného a naopak. Problémy z toho vzniknuvší musí být řešeny v kontextu samé podstaty projednávaných věcí. Dojde-li k zařazení sporné věci ze své podstaty do řízení nesporného, nemůže být odstraněna skutečnost, že jde o spor mezi stranami, tj. účastníci takového řízení mají svou podstatou postavení sporných stran a řízení se svou strukturou musí rovnat řízení spornému.“⁶

Nesporná řízení přitom nejsou homogenním celkem, nýbrž jsou spíše „konglomerátem zvláštních typů řízení“.⁷ Do 31. 12. 2013 byla tato řízení obsažena v § 175a a násl. OSŘ (dále též „dosavadní OSŘ“) v hlavě páté části třetí OSŘ nazvané „zvláštní ustanovení“, která obsahovala z převážné části nesporná řízení. Od 1. 1. 2014 jsou nesporná řízení upravena v ZŘS. Ustanovení § 2 ZŘS obsahuje taxativní výčet řízení,⁸ na něž se vztahuje. Jedná se o nesourodou skupinu, kde lze nalézt vedle řízení o otázkách pozůstalosti a rodinného práva i úpravu řízení o některých otázkách týkajících se právnických osob (§ 2 písm. e) ZŘS). Řízení ve věcech obchodního rejstříku však součástí úpravy v ZŘS není a od 1. 1. 2014 je upraveno zvláštním zákonem o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

Řízení o některých otázkách obchodních korporací do 31. 12. 2013

Řízení o některých otázkách obchodních korporací a jiných právnických osob byla doposud považována za nesporná řízení, což plynulo z jejich systematického zařazení v občanském soudním řádu účinném do 31. 12. 2013 (dosavadní § 200e OSŘ obsažený v hlavě páté části třetí OSŘ), a dále ze skutečnosti, že pro tato řízení platila určitá specifika nesporného řízení, např. povinnost soudu provést i jiné důkazy potřebné ke zjištění skutkového stavu, než byly účastníky navrhovány, tj. vyšetřovací zásada (§ 120 odst. 2 dosavadního OSŘ), nebo vymezení účastenství ustanovením § 94 odst. 1 větou

první dosavadního OSŘ, neuplatnění principu neúplné apelace (§ 205a odst. 2 a § 212a odst. 3 dosavadního OSŘ), řízení bylo možné zahájit i bez návrhu, pokud zákon nestanovil, že se řízení zahajuje jen na návrh (§ 200e odst. 2 dosavadního OSŘ), atd. Tato specifika se uplatnila i v případě, že takové řízení mohlo být zahájeno jen na návrh.

Ustanovení § 200e odst. 1 dosavadního OSŘ určoval, že se jím řídila řízení ve věcech uvedených v § 9 odst. 3 písm. b), d), e), f), g) a w) OSŘ účinného do 31. 12. 2013.⁹ Rozhodování soudu podle § 200e OSŘ účinného do 31. 12. 2013 bylo přitom možné rozdělit do následujících dvou základních skupin:

(i) řízení ve statusových věcech obchodních společností, družstev a jiných právnických osob včetně statusových věcí obecně prospěšných společností, nadací a nadačních fondů a státních podniků,

(ii) spory z právních vztahů týkajících se vnitřních poměrů obchodních společností a družstev.

Statusové věci

Za statusové věci právnických osob byly považovány věci, které se týkaly samotné podstaty právního života právnických osob, zejména základních znaků fungování právnických osob (právní formy, společníků, statutárních a jiných orgánů, rušení a zániku právnických osob, apod.).¹⁰ Podmínkou přitom však do 31. 12. 2013 dále bylo, aby šlo o statusové věci podle části první, druhé a čtvrté obchodního zákoníku zákona č. 513/1991 Sb. Ve statusových věcech obchodních korporací upravených v § 9 odst. 3 písm. b) OSŘ účinného do 31. 12. 2013 přitom rozhodoval soud např.:

- O návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady akciové společnosti¹¹ včetně rozhodnutí soudu o tom, že je nicotné (§ 183 obchodního zákoníku ve spojení s § 200e odst. 5 OSŘ účinného do 31. 12. 2013)
- O zrušení zápisu o výmazu obchodní společnosti z obchodního rejstříku a o obnovení

25. ledna 2011, sp. zn. 29 Cdo 1259/2009 nebo ze dne 23. února 2011, sp. zn. 29 Cdo 3880/2009.

⁴ Viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. ledna 2008, sp. zn. 29 Cdo 4554/2007.

⁵ WINTEROVÁ, A. – POKORNÝ, M. – RUBEŠ, J. *Občanský soudní řád a předpisy související*. 6. vydání, Linde 1996, vysvětlivky, str. 29.

⁶ Blíže viz FIALA, J. *Historický vývoj některých procesních principů, zásad a institutů civilního procesu*. Universita Karlova, Praha 1974, str. 15–17.

⁷ OTT, E. *Řízení nesporné*. Všeherd, Praha 1905.

⁸ Viz Důvodová zpráva k zákonu o zvláštních řízeních soudních, str. 8. ⁹ Podobně viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2005 sp. zn. 29 Odo 297/2004 publikované v SJ pod č. 15/2005.

¹⁰ DRÁPAL, L. – BUREŠ, J. a kol. *Občanský soudní řád I*. § 1 až 200za. Komentář. 1. vydání. C. H. Beck, Praha 2009, str. 50.

¹¹ Viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2013 sp. zn. 29 Cdo 1554/2011.

likvidace společnosti nebo o jejím vstupu do likvidace a jmenování likvidátora (§ 75b obchodního zákoníku)¹²

- O zániku povinnosti mlčenlivosti člena vyjednávajícího výboru (§ 230 odst. 3 zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev).¹³

Spory z právních vztahů týkajících se vnitřních poměrů obchodních společností a družstev

V ustanovení § 9 odst. 3 písm. g) OSŘ účinného do 31. 12. 2013 byly upraveny spory z právních vztahů týkajících se vnitřních poměrů obchodních společností a družstev. Tato řízení podle § 9 odst. 3 písm. g) OSŘ účinného do 31. 12. 2013 byla a jsou v literatuře definována též jako řízení *inter partes* a vyžadují tedy „dostatečnou míru spornosti“. Např. v případě řízení o přezkoumání přiměřenosti protiplnění za nucený výkup účastnických cenných papírů podle ustanovení § 183i a násl. obchodního zákoníku šlo o spor mezi vlastníkem cenných papírů (akcií), hlavním akcionářem a akciovou společností.¹⁴ Navíc v rozhodnutí, kterým bylo podle ustanovení § 183k obchodního zákoníku přiznáno právo na jinou výši protiplnění, soud pouze deklaroval, jaká výše protiplnění je přiměřená, a proto toto rozhodnutí nemělo konstitutivní povahu.¹⁵ Taktéž usnesení soudu, kterým se rozhodovalo o ne/platnosti usnesení valné hromady, bylo usnesením deklaratorním (deklaroval se rozpor nebo soulad se zákonem). Pro tato řízení rovněž platilo, že bylo možné uplatnit obranu proti návrhu i formou námítky započtení ve smyslu ustanovení § 98 OSŘ,¹⁶ ačkoliv obecně v nesporném řízení platí, že učiní-li v průběhu řízení jiný účastník než navrhovatel určitý návrh na rozhodnutí, nejde o vzájemný návrh. V těchto věcech rozhodoval např.:

- o zaplacení ceny za převod obchodního podílu podle § 115 obchodního zákoníku,¹⁷
- o vydání kopie zápisu z valné hromady akcionáři podle § 189 odst. 2 obchodního zákoníku,¹⁸
- o nahrazení projevu vůle směřující k tomu, aby se navrhovatel stal členem družstva na základě uzavřené dohody o převodu členských práv a povinností v družstvu podle § 230 obchodního zákoníku,¹⁹
- řízení o určení, že je navrhovatel společníkem společnosti s ručením omezeným,²⁰
- o umožnění společníkovi nahlédnout do účetních dokladů společnosti,²¹
- určení vlastnického práva k obchodnímu podílu,²²

- o úhradu vypořádacího podílu mezi bývalým společníkem a společností,²³
- o návrhu, aby družstvu byla uložena povinnost uzavřít nájemní smlouvu k družstevnímu bytu s členem družstva,²⁴
- o určení neplatnosti dohody o převodu členských práv a povinností a o určení členství v družstvu,²⁵
- o vyloučení společníka veřejné obchodní společnosti pro závažné porušování jeho povinností (§ 90 odst. 2 obchodního zákoníku),²⁶
- o žalobě na vyslovení neplatnosti rozhodnutí členské schůze družstva o vyloučení člena družstva (§ 231 odst. 5 obchodního zákoníku).²⁷

Ač dosavadní § 200e OSŘ otázku povahy řízení, tedy spornosti či nespornosti řízení neřešil, byla však z materiálního hlediska velká většina řízení, která pod tuto kategorii spadala, řízením sporným. Většinou se totiž jednalo o spor dvou stran s protichůdnými zájmy, např. společnosti a společníka, či spor dvou společníků.²⁸ I v těchto případech však platila zásada vyšetřovací stanoví, že je soud podle § 120 odst. 2 ve spojení § 200e odst. 1 dosavadního OSŘ povinen provést i jiné důkazy potřebné ke zjištění skutkového stavu, než byly účastníky navrhovány.

¹² Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2004, sp. zn. 29 Odo 1154/2003, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 43/2005.

¹³ DRÁPAL – BUREŠ a kol. *Občanský soudní řád*, str. 1506.

¹⁴ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 2010 sp. zn.

29 Cdo 4918/2009 publikované v SJ pod č. 103/2011.

¹⁵ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 11. 2010 sp. zn.

29 Cdo 2403/2010.

¹⁶ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2009 sp. zn.

29 Cdo 2068/2009 publikované v SJ pod č. 82/2011.

¹⁷ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2009, sp. zn.

29 Cdo 2068/2009 publikované v SJ pod č. 82/2011.

¹⁸ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 2005 sp. zn.

29 Odo 1088/2004 publikované v SJ pod č. 190/2005.

¹⁹ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2012 sp. zn.

29 Cdo 1367/2011 publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS pod č. 94/2012.

²⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 5. 2005, sp. zn. 29 Odo

312/2004, publikováno v SJ pod č. 120/2005.

²¹ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2011, sp. zn.

29 Cdo 3704/2009, uveřejněné v časopise SJ číslo 1, ročník 2012, pod č. 7.

²² Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 3. 2014 sp. zn.

29 Cdo 2648/2013.

²³ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2005, sp. zn.

29 Odo 518/2004 publikované v SJ č. 7, ročník 2005, pod č. 104/2005.

²⁴ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2012 sp. zn.

29 Cdo 4538/2011.

²⁵ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. února 2012 sp. zn.

29 Cdo 4786/2010.

²⁶ V komentáři DRÁPAL– BUREŠ a kol. *Občanský soudní řád*, str. 50 je však toto řízení zařazeno mezi statusové věci právnických osob.

²⁷ Toto řízení některá komentářová literatura (DRÁPAL – BUREŠ

a kol. *Občanský soudní řád*, str. 50) řadí mezi statusové věci,

což však odporuje názoru uvedenému např. v usnesení

Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2005 sp. zn. 29 Odo 706/2004

publikované v SJ pod č. 99/2006, podle kterého se jedná

o řízení podle § 9 odst. 3 písm. g) OSŘ účinného do 31. 12.

2013. Rovněž to odporuje i samotnému označení „žaloba“.

²⁸ Např. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 14 Cmo

370/2004, ve kterém se jednalo o spor mezi společníky

obchodní společnosti z právního vztahu týkajícího se jejich

(předchozí) účasti ve společnosti, ve smyslu § 9 odst. 3 písm. g)

OSŘ.

Řízení o některých otázkách obchodních korporací po 31. 12. 2013

V souvislosti s nabytím účinnosti ZŘS zůstala řízení ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci a dále ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy a členy jejich orgánů nebo likvidátory, jde-li o vztahy týkající se výkonu funkce členů orgánů nebo likvidace, nadále předmětem úpravy v OSŘ. Zároveň došlo k vynětí řízení ve statusových věcech právnických osob z občanského soudního řádu a jejich začlenění do zákona o zvláštních řízeních soudních (§ 85 a násl. ZŘS). Mezi řízení ve statusových věcech právnických osob bylo přitom nově zařazeno řízení ve věcech statusu veřejné prospěšnosti, které reflektuje možnost soudu rozhodovat ve věcech statusu veřejné prospěšnosti, např. o odnětí tohoto statusu (§ 149 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Řízení ve věcech právnických osob upravené ZŘS

Ustanovení § 85 ZŘS přitom stanoví, že řízení o některých otázkách týkajících se právnických osob jsou:

- a) řízení ve statusových věcech právnických osob, včetně jejich zrušení a likvidace, jmenování a odvolávání členů jejich orgánů nebo likvidátora, přeměn a otázek statusu veřejné prospěšnosti,
- b) řízení o jmenování znalce,
- c) řízení ve věcech právnických osob, nejde-li o řízení podle písmene a), vyplývá-li ze zákona, že je lze zahájit i bez návrhu,
- d) řízení ve věcech opatrovnickví právnických osob.

Otázkou zůstává, která konkrétní řízení ve věcech právnických osob jsou považována za řízení upravená § 85 ZŘS a která za řízení sporná upravená OSŘ. Jisté je, že z řízení dříve upravených v § 9 odst. 3 písm. c) OSŘ účinného do 31. 12. 2013, např. řízení o jmenování znalce za účelem ocenění nepeněžitěho vkladu do společnosti s ručením omezeným a do akciové společnosti (§ 59 odst. 3 obchodního zákoníku),²⁹ a z řízení upravených v § 9 odst. 3 písm. g) dosavadního OSŘ bylo do zákona o zvláštních řízeních soudních zařazeno pouze řízení o jmenování znalce, které je dle důvodové zprávy svou povahou řízením nesporným.³⁰

Za statusové věci právnických osob by měly být i nadále považovány věci, které se týkají sa-

motné podstaty právního života právnických osob, zejména základních znaků fungování právnických osob (právní formy, společníků, statutárních a jiných orgánů, rušení a zániku právnických osob, apod.). Podle § 3 odst. 2 písm. a) ZŘS přitom v těchto věcech je věcně příslušný krajský soud. Místní příslušnost upravuje § 86 odst. 1 ZŘS, podle kterého je pro řízení ve věcech uvedených v § 85 písm. a) a d) místně příslušný soud, u něhož je právnická osoba zapsána ve veřejném rejstříku. Pokud se právnická osoba do veřejného rejstříku nezapisuje, je příslušný soud, v jehož obvodu má tato právnická osoba svůj obecný soud. Pod řízení ve věcech statusových věcí upravených v § 85 písm. a) ZŘS by tak měly spadat např. následující řízení:

- vyloučení člena statutárního orgánu obchodní korporace z výkonu funkce (§ 63 a násl. zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, dále jen „ZOK“),³¹
- o neplatnosti obchodní korporace (§ 129 NOZ ve spojení s § 92 ZOK),
- o zrušení obchodní korporace např. podle § 172 a § 211 a § 268 NOZ ve spojení s § 93 ZOK),
- o jmenování likvidátora podle § 191 NOZ a o jeho odvolání podle § 194 NOZ,
- o zrušení výmazu obchodní korporace z veřejného rejstříku a o obnovení likvidace korporace a jmenování likvidátora (§ 209 NOZ),³²
- ve věci zneužití hlasovacího práva v soukromé korporaci k újmě celku podle § 212 NOZ,³³
- o vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku včetně neplatnosti usnesení valné hromady či členské schůze podle § 258 NOZ ve spojení s § 191 ZOK a § 428 ZOK a § 663 ZOK,³⁴

²⁹ V komentáři DRÁPAL – BUREŠ a kol. *Občanský soudní řád* je toto řízení na str. 51 řazeno mezi řízení spadající do § 9 odst. 3 písm. c) dosavadního OSŘ a na str. 1506 je řazeno mezi řízení podle § 9 odst. 3 písm. g) dosavadního OSŘ. Judikatura se přiklání k tomu, že se jedná o řízení řazené dříve do § 9 odst. 3 písm. c) dosavadního OSŘ (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2013 sp. zn. 25 Nd 116/2013 či usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2001 sp. zn. 35 Co 127/2001 publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS pod č. 37/2002).

³⁰ Viz důvodová zpráva k zákonu o zvláštních řízeních soudních, str. 43.

³¹ Shodně viz ŠTENGLOVÁ, I. – HAVEL, B. – CILEČEK, F. – KUHN, P. – ŠUK, P. *Zákon o obchodních korporacích*. Komentář. 1. vydání. C. H. Beck, Praha 2013, str. 159 na rozdíl od názoru uvedeného v Důvodové zprávě k zákonu o obchodních korporacích, str. 11, která řadí toto řízení mezi řízení uvedené v § 9 odst. 3 písm. h) OSŘ účinného do 31. 12. 2013.

³² viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 2. 2004 sp. zn. 29 Odo 1154/2003 publikované ve Sbírce rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod č. 43/2005.

³³ Vyplývá z § 88 ZŘS.

³⁴ Viz např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 3. 2012 sp. zn. 29 Cdo 1554/2011.

- rozhodování soudu o tom, že o rozhodnutí orgánu právnické osoby nejde, hledí-li se na něj, jako by nebylo přijato podle § 245 NOZ,³⁵
- ustanovení správce části pozůstalosti, pokud jde o výkon práv spojených s podílem podle § 42 odst. 2 ZOK,
- jmenování jednatele na návrh osoby, která na tom má právní zájem podle § 198 odst. 3 ZOK,
- jmenování člena představenstva na návrh osoby, která na tom má právní zájem podle § 443 ZOK,
- jmenování chybějícího člena dozorčí rady na návrh osoby, která na tom má právní zájem podle § 453 ZOK,
- jmenování chybějícího člena představenstva družstva na návrh osoby, která na tom má právní zájem podle § 713 ZOK,
- řízení o určení, zda věřiteli náleží dostatečné zajištění, pokud se zhoršila dobytost jeho pohledávek při snížení základního kapitálu a společnost to popírá podle § 237 odst. 3 ZOK a dále rozhodnutí o přiměřeném zajištění podle § 238 ZOK,
- řízení o určení, zda věřiteli náleží dostatečné zajištění při snížení základního kapitálu podle § 518 odst. 4 ZOK,
- řízení o určení přiměřeného zajištění při snížení základního členského vkladu podle § 571 ve spojení s § 569 odst. 3 ZOK,
- o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady nebo členské schůze, kterým byla schválena přeměna, nebo o určení neplatnosti projektu přeměny (§ 55 odst. 2 zákona o přeměnách obchodních společností a družstev),
- o tom, že zúčastněná korporace není povinna poskytnout vyjednávacímu výboru určitou informaci (§ 230 odst. 2 zákona o přeměnách obchodních společností a družstev),
- o zániku povinnosti mlčenlivosti člena vyjednávacího výboru (§ 230 odst. 3 zákona o přeměnách obchodních společností a družstev).

K řízení o jmenování znalce je nově věcně příslušný okresní soud (§ 3 odst. 1 ZŘS). Místně příslušným přitom je obecný soud právnické osoby, o kterou se jedná (§ 86 odst. 2 ZŘS). Pod § 85 písm. b) ZŘS tak zřejmě spadají např. následující řízení

- jmenování znalce k ocenění jmění rozdělovacího spolku podle § 299 NOZ,
- jmenování znalce pro účely přezkumu zprávy o vztazích mezi ovládající osobou a osobou ovládanou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou podle § 85 ZOK,³⁶
- určení odměny znalce a stanovení povinnosti navrhovatele uhradit odměnu znalce a jeho náklady podle § 87 ZOK,

- o jmenování znalce pro určení přiměřené ceny podílu při odkoupení podílu ovládající osobou podle § 89 a § 91 ZOK,³⁷
- o jmenování znalce pro účely přeměny, o jeho odvolání a o určení jeho odměny (§ 28 až 32 odst. 2 zákona o přeměnách obchodních společností a družstev).

U některých shora uvedených řízení by se mohlo zdát, že se jedná o sporné řízení, kde se střetávají protichůdné zájmy účastníků, např. při určení odměny znalce, kdy se ovládaná osoba a znalec nedohodnou na výši odměny podle § 87 odst. 1 ZOK, tj. že by se mělo jednat o sporné řízení. Z dikce § 87 odst. 1 věta druhá ZOK však vyplývá, že o návrhu na určení odměny rozhoduje soud, který znalce jmenoval. Lze dovozovat, že toto ustanovení nemá určovat pouze věcnou a místní příslušnost soudu, nýbrž i to, v jakém řízení se o věci bude jednat a rozhodovat. Za situace, kdy o jmenování znalce rozhodoval soud podle ZŘS, lze dospět k závěru, že i o určení odměny by měl rozhodovat soud podle ZŘS.

K řízení podle § 85 písm. c) ZŘS je nově věcně příslušný okresní soud (§ 3 odst. 1 ZŘS). Místně příslušným přitom je obecný soud právnické osoby, o kterou se jedná (§ 86 odst. 2 ZŘS). Pod § 85 písm. c) ZŘS tak zřejmě budou spadat následující řízení, která nespádají pod statusové věci upravené v § 85 písm. a) ZŘS:

- nové řízení ve věcech zmocnění ke svolání valné hromady podle § 368 ZOK,³⁸
- řízení o vyloučení člena statutárního orgánu podle § 65 ZOK.

Důvodová zpráva k zákonu č. 292/2013 Sb. bod 2.2.1. toto řízení řadí pod § 85 písm. c) ZŘS, neboť se jedná o řízení, které lze zahájit i bez návrhu. Je však otázkou, zda by všechny případy rozhodování soudu o diskvalifikaci člena statutárního orgánu (§ 63 a násl. ZOK) neměly spadat pod § 85 písm. a) ZŘS, což by mělo mimo jiné vliv na určení věcné a místní příslušnosti soudu (§ 86 ZŘS).

Konečně pod řízení upravená v § 85 písm. d) ZŘS spadají např. tato řízení

- jmenování opatrovníka právnické osobě podle § 165 NOZ,

³⁵ Srov. § 90 odst. 2 ZŘS.

³⁶ Toto řízení řadí komentář SVOBODA, K. – SMOLÍK, P. – LEVÝ, J. – ŠÍNOVÁ, R. a kolektiv, *Občanský soudní řád – Komentář*, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2013, mezi řízení podle § 9 odst. 2 písm. e) OSŘ, což však odporuje § 85 písm. b) ZŘS.

³⁷ I toto řízení řadí komentář SVOBODA – SMOLÍK – LEVÝ – ŠÍNOVÁ a kol., *Občanský soudní řád*, mezi řízení podle § 9 odst. 2 písm. e) OSŘ, což však rovněž odporuje § 85 písm. b) ZŘS.

³⁸ Viz ŠTENGOVÁ, I. – HAVEL, B. – CILEČEK, F. – KUHN, P. – ŠUK, P. *Zákon o obchodních korporacích*. Komentář. 1. vydání. C. H. Beck, Praha 2013, str. 558.

– jmenování opatrovníka právnické osobě podle § 486 NOZ.

Jsou však z právně teoretického pohledu všechna tato řízení opravdu nesporné povahy? Nestřetávají se i zde protichůdné zájmy některých osob? Např. v řízení o neplatnost rozhodnutí orgánů právnické osoby se zpravidla střetávají protichůdné zájmy účastníků řízení – jeden účastník argumentuje ve prospěch platnosti rozhodnutí orgánů právnické osoby, druhý účastník naopak. Rovněž výsledek řízení v akcionářském sporu znamená vždy vítězství jednoho a prohru druhého účastníka.³⁹ Lze zde hovořit o výrazném zájmu společnosti na určení toho, zda je konkrétní rozhodnutí orgánu obchodní korporace platné či neplatné? Je možné je zařadit mezi nesporná řízení, když se jedná o výlučně návrhová řízení? Navíc za situace, kdy se navrhovatel označuje za žalobce domáhající se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady akciové společnosti, návrh se označuje žalobou a žalobce má povinnost tvrzení, že usnesením této valné hromady byl porušen zákon či stanovy akciové společnosti nemá povinnost tvrzení, že tímto usnesením byla porušena jeho práva?⁴⁰ A jak lze odůvodnit názor, že řízení o návrhu vyloučeného člena družstva na prohlášení rozhodnutí o vyloučení za neplatné podle § 620 odst. 1 ZOK již dříve bylo judikaturou řazeno k řízením podle § 9 odst. 3 písm. g) OSŘ účinného do 31. 12. 2013 a přitom od 1. 1. 2014 je zřejmě jako řízení o návrhu na prohlášení rozhodnutí o vyloučení neplatným předmětem úpravy v ZŘS? Nelze přece dospět k závěru, že tato věc je věcí statusovou, když se netýká samotné podstaty právního života právnických osob.

Odpověď na některé shora uvedené otázky lze nalézt v účelu právní úpravy. Např. účel řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady společnosti je dvojitý.⁴¹ Jednak poskytuje ochranu individuálním právům osob oprávněných domáhat se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, a jednak je „zákonem předvídaným nástrojem obecné ochrany zákonnosti ve vnitřních poměrech společnosti, resp. souladu těchto vnitřních poměrů s autonomní úpravou provedenou v zakladatelských dokumentech či stanovách, a to s ohledem na širší kontext ochrany společnosti, resp. všech osob oprávněných takový návrh podat, jakož i dalších osob, jež mohou být těmito vnitřními poměry dotčeny.⁴²

Řízení ve věcech právnických osob upravená v OSŘ

Naproti tomu předmětem úpravy v OSŘ tak zůstaly pouze

- 1) věci vyplývající z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů (§ 9 odst. 2 písm. e) OSŘ),
- 2) spory mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci (§ 9 odst. 2 písm. e) OSŘ),
- 3) a dále spory mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy a členy jejich orgánů nebo likvidátory, jde-li o vztahy týkající se výkonu funkce členů orgánů nebo likvidace (§ 9 odst. 2 písm. f) OSŘ).

Věci uvedené pod bodem 2 a 3 jsou bezpochyby řízení sporné povahy, což plyne ze samotného gramatického výkladu dotčených ustanovení. Ve všech shora uvedených řízeních je dána věcná příslušnost krajského soudu (§ 9 odst. 2 OSŘ). Místní příslušnost je přitom dána obecnými pravidly stanovenými v § 84 a násl. OSŘ.

Mezi spory mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci, spadající pod bod 2 patří zřejmě např. následující řízení:

- řízení o žalobě společníka zastupujícího společnost na splnění vkladové povinnosti proti společníkovi, který je s jejím splněním v prodlení, podle § 102 ZOK,
- řízení o žalobě společníka zastupujícího společnost proti jinému společníkovi na náhradu újmy, kterou společnosti způsobil nebo o splnění jeho případné povinnosti plynoucí ze smlouvy o vypořádání újmy podle § 108 ZOK,
- řízení o společnické žalobě na vyloučení společníka za společnosti pro neplnění vkladové povinnosti podle § 157 odst. 3 písm. d) ZOK,
- řízení o společnické žalobě na splnění vkladové povinnosti proti společníkovi, který je v prodlení s jejím plněním podle § 157 odst. 3 písm. c) ZOK,
- řízení o společnické žalobě na náhradu újmy proti vlivné osobě podle § 157 odst. 3 písm. b) ZOK,
- v řízení o povinnosti uzavřít smlouvu o koupi účastnických cenných papírů za přiměřené protiplnění nebo požadovat náhradu újmy podle § 329 odst. 2 ZOK,

³⁹ ZIMA, P., Sporné nesporné řízení, *Právní fórum*, č. 6, 2009.

⁴⁰ Viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2001 sp.zn. 29 Cdo 2337/2000 či rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2001 sp.zn. 32 Cdo 2516/2000

⁴¹ ŠTENGLOVÁ, I. – HAVEL, B. – CILEČEK, F. – KUHN, P. – ŠUK, P. *Zákon o obchodních korporacích*. Komentář. 1. vydání. C. H. Beck, Praha 2013, str. 367.

⁴² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2008 sp. zn. 29 Odo 1400/2006.

- v řízení o dorovnání protiplnění podle smlouvy o koupi účastnických cenných papírů podle § 329 odst. 3 ZOK,
  - ve věcech náhrady škody nebo dorovnání výše protiplnění podle zákona č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí,
  - o umožnění společníkovi nahlédnout do účetních dokladů společnosti podle § 155 ZOK,⁴³
  - o úhradu vypořádacího podílu mezi bývalým společníkem a společností podle § 213 odst. 2 ZOK,
  - o návrhu, aby družstvu byla uložena povinnost uzavřít nájemní smlouvu k družstevnímu bytu se členem družstva podle § 743 ZOK,
  - o určení neplatnosti dohody o převodu družstevního podílu a o určení členství v družstvu,⁴⁴
  - řízení o návrhu akcionáře, zda je povinna společnost poskytnout informaci podle § 360 odst. 3 ZOK,⁴⁵
  - řízení o návrhu likvidátora nebo společníka na rozdělení likvidačního zůstatku podle § 38 odst. 2 ZOK,
  - řízení o návrhu společníka o tom, zda je společnost s ručením omezeným povinna poskytnout informaci podle § 155 ZOK (§ 156 odst. 2 ZOK),
  - řízení o zrušení neodvolatelného určení některého společníka statutárním orgánem, porušuje-li takto určený společník zvlášť závažným způsobem své povinnosti podle § 106 odst. 2 ZOK,
  - řízení o akcionářské žalobě na splacení emisního kurzu proti akcionáři, který je v prodlení s jeho splácením podle § 371 ZOK.
- Řízeními, která se budou nově řídit výlučně OSŘ, budou zřejmě i následující řízení dříve spadající pod § 9 odst. 3 písm. g) OSŘ, i přesto, že se ve většině případů bude jednat o takové rozhodnutí soudu, jehož důsledkem je změna společenské smlouvy a tedy povinnost jednatele vyhotovit úplné znění a uložit ho do sbírky listin, tudíž by se mohlo zdát, že se jedná o otázku týkající se samotné podstaty právního života právnických osob, a to společníků, příp. jejího následného zrušení. Jedná se o následující řízení:
- řízení o vyloučení společníka společnosti s ručením omezeným, který porušuje zvlášť závažným způsobem svou povinnost podle § 204 odst. 1 ZOK,
  - řízení o určení, že je navrhovatel společníkem společnosti s ručením omezeným,⁴⁶
  - určení vlastnického práva k podílu,⁴⁷
  - řízení o vyloučení společníka veřejné obchodní společnosti, který porušuje zvlášť závažným způsobem své povinnosti podle § 115 odst. 2 ZOK,
  - řízení o zrušení účasti společníka společnosti s ručením omezeným soudem podle § 205 ZOK,
  - řízení o zrušení účasti dědice podílu společnosti s ručením podle § 211 ZOK.
- Stranou však zůstává mnoho dalších řízení, u nichž není zcela jednoznačné, zda spadají do úpravy sporného či nesporného řízení, např. určení platnosti vystoupení společníka ze společnosti s ručením omezeným dle § 202 a násl. ZOK? Bude to otázka statusová či nikoliv? Zřejmě spíše bude spadat pod řízení uvedená v § 9 odst. 2 písm. e) OSŘ účinného od 1. 1. 2014, neboť se týká účasti společníka ve společnosti, a pokud se řízení o vyloučení společníka ze společnosti s ručením omezeným podle § 204 odst. 1 ZOK řídí úpravou v OSŘ, není věcného důvodu, proč by tomu tak nemělo být ve věci platnosti vystoupení společníka ze společnosti s ručením omezeným.
- Dalšími řízeními, u nichž nemusí být zcela jasné, kterou právní úpravou se budou řídit, i přesto, že povětšinou mají spornou povahu, jsou např. následující:
- řízení o náhradě újmy z neplatného usnesení valné hromady (dřívější obligatorní spojení řízení o neplatnosti usnesení valné hromady a náhrady škody z tohoto neplatného usnesení podle § 113 OSŘ účinného do 31. 12. 2013 již ZŘS nepřevzal, z čehož lze dovozovat, že řízení o náhradu újmy z neplatného usnesení valné hromady se bude řídit úpravou v OSŘ),
  - řízení o právu člena spolku na přiměřené zadostiučinění, bylo-li porušeno základní členské právo člena spolku závažným způsobem podle § 261 NOZ,
  - řízení o náhradě tzv. reflexní (odvozené) škody, kterou způsobil korporaci její člen nebo člen jejího orgánu jinému členu korporace podle § 213 NOZ,
  - řízení zahájené akciovou společností nebo akcionářem o určení, jaké zvláštní právo je spojeno s akcií, příp. o určení, že akcie je kmenová podle § 277 odst. 1 písm. a) ZOK,⁴⁸

⁴³ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009, uveřejněné v časopise SJ číslo 1, ročník 2012, pod č. 7.

⁴⁴ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2012 sp.zn. 29 Cdo 4786/2010.

⁴⁵ ŠTENGLOVÁ – HAVEL – CILEČEK – KUHN – ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích*, str. 549.

⁴⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 5. 2005, sp. zn. 29 Odo 312/2004, publikováno v SJ pod č. 120/2005.

⁴⁷ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 3. 2014 sp. zn. 29 Cdo 2648/2013.

⁴⁸ Řazení tohoto řízení do řízení upravených v OSŘ pod § 9 odst. 2 písm. e) v komentáři Svoboda, K. – Smolík, P. – Levý, J. – Šínová, R. a kolektiv, *Občanský soudní řád – Komentář*, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2013 se může zdát jako sporné, neboť otázku toho, která zvláštní práva jsou spojena s akcií, lze považovat za otázku statusovou z pohledu povahy uplatňovaného práva, které se týká samotné podstaty právního života právnické osoby.

a dále pokud se akcionář bude domáhat práv, která jsou podle jeho názoru spojena s jeho akciemi a společnost mu bude jejich poskytnutí odpírat, což je bezpochyby řízení, které je svou povahou sporné,

- řízení o návrhu akciové společnosti na úhradu nákladů spojených s vypracováním znaleckého posudku na ocenění nepeněžitého vkladu podle § 471 ZOK.⁴⁹

Otázkou zůstává, která řízení budou spadat do skupiny ad 1) shora, tedy mezi věci vyplývající z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů (§ 9 odst. 2 písm. e) OSŘ) odpovídající dřívějšímu vymezení věcí uvedených v § 9 odst. 3 písm. c) OSŘ účinného do 31. 12. 2013? Jak již bylo dříve uvedeno, Krčmář⁵⁰ radí mezi tato řízení o jmenování znalce za účelem ocenění nepeněžitého vkladu do společnosti s ručením omezeným a do akciové společnosti při zakládání těchto společností (§ 59 odst. 3 obchodního zákoníku). Řízení o jmenování znalce však jsou přesunuta do řízení upravených v § 85 písm. b) ZŘS.

Pod řízení upravená pod bodem 3), tj. mezi spory mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy a členy jejich orgánů nebo likvidátory, jde-li o vztahy týkající se výkonu funkce členů orgánů nebo likvidace (§ 9 odst. 2 písm. f) OSŘ) spadají zřejmě podobně jako doposud např. následující řízení:

- o žalobách o náhradu újmy proti osobě, která porušila povinnost péče řádného hospodáře (§ 53 odst. 3 ZOK),
- o žalobách na náhradu újmy způsobené zástupcem právnické osoby, která je členem orgánu obchodní korporace, této obchodní korporaci podle § 46 odst. 3 ZOK,
- o žalobách na náhradu újmy proti členům kontrolního orgánu, příp. členům statutárního orgánu podle § 49 ZOK,
- o žalobě na náhradu újmy proti jednateři, který porušil tzv. fiduciární povinnost, tedy zejména povinnost péče řádného hospodáře, ale i porušil zákaz konkurenčního jednání⁵¹ nebo splnění jeho případné povinnosti plynoucí ze smlouvy o vypořádání újmy podle § 157 odst. 1 ZOK,
- o žalobě na náhradu újmy proti členu dozorčí rady podle § 157 odst. 3 písm. a) ZOK,
- o určení, že člen nebo bývalý člen statutárního orgánu obchodní korporace ručí za splnění jejích povinností při úpadku obchodní korporace podle § 68 ZOK,
- o tzv. členské žalobě (actio pro socio) na náhradu újmy proti členovi orgánu družstva podle § 584 ZOK,

- o žalobě kvalifikovaného akcionáře na náhradu újmy proti členu představenstva nebo dozorčí rady podle § 371 ZOK nebo o splnění povinnosti plynoucí ze smlouvy o vypořádání újmy podle § 53 odst. 3 ZOK.

Závěr

Na základě shora uvedeného je evidentní, že nemusí být zcela jednoznačné, kam některá konkrétní řízení budou spadat, např. řízení o neplatnosti usnesení nejvyššího orgánu obchodní korporace schvalujícího smlouvu o vypořádání újmy podle § 53 ZOK. Jedná se o statusovou věc dle usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 3. 2012 sp.zn. 29 Cdo 1554/2011, řízení o níž je upraveno v ZŘS, nebo se jedná o spor týkající se výkonu funkce členů orgánů nebo likvidace dle komentářové literatury⁵² Je nutné zkoumat povahu věci, o níž nejvyšší orgán obchodní korporace usnesením rozhodoval a na základě toho rozhodnout, zda úprava řízení o neplatnosti takového usnesení bude spadat pod ZŘS nebo OSŘ? Takové řešení odporuje důvodové zprávě, která uvádí, že „při aplikaci tohoto zákona nelze zkoumat věcný charakter daného soudního řízení, tj. zda je svou povahou např. řízení nesporné, ale pouze to, zda je výslovně v tomto zákoně uvedeno. Nebyla totiž zvolena metoda regulace, kdy rozhodující by byl právě charakter daného soudního řízení, neboť tato metoda by přinášela aplikační obtíže a nejasnosti, zda u konkrétního typu řízení převažuje jeho charakter řízení sporného či jiného.“ Jisté je, že zařazení řízení o neplatnosti usnesení nejvyššího orgánu obchodní korporace schvalujícího smlouvu o vypořádání újmy do řízení upravených v OSŘ odporuje výslovnému znění § 88 odst. 2 ZŘS. Zůstává tak otázkou, zda jsou veškerá řízení o vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu právnické osoby zařazena do režimu ZŘS či nikoliv a zda jejich zařazení pod režim ZŘS je vůbec správné, když se podle názoru některých odborníků o statusové věci nejedná.

I zmíněné řízení o návrhu vyloučení člena družstva na prohlášení rozhodnutí o vyloučení za neplatné podle § 620 odst. 1 ZOK již dříve by-

⁴⁹ Toto řízení radí komentář Svoboda, K. – Smolík, P. – Levý, J. – Šínová, R. a kolektiv, *Občanský soudní řád – Komentář*, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2013 do řízení upravených v OSŘ pod § 9 odst. 2 písm. e), což však může být problematické z hlediska § 85 písm. b) ZŘS.

⁵⁰ Drápal, L. – Bureš, J. a kol. *Občanský soudní řád I. § 1 až 200za. Komentář*, 1. vydání, C.H.Beck, Praha 2009, str. 50.

⁵¹ ŠTENGLŮVÁ – HAVEL – ČILEČEK – KUHN – ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích*, str. 301.

⁵² Toto řízení radí komentář SVOBODA – SMOLÍK – LEVÝ – ŠÍNOVÁ a kol., *Občanský soudní řád*, do řízení upravených v OSŘ pod § 9 odst. 2 písm. f).

lo judikaturou řazeno k řízením podle § 9 odst. 3 písm. g) OSŘ účinného do 31. 12. 2013 a není tedy důvodu, aby vzhledem k povaze uplatňovaného nároku, bylo upraveno v ZŘS ovládaném zásadami nesporného řízení.

Rovněž v případech řízení o vyloučení vykonávat funkci člena statutárního orgánu jakékoliv obchodní korporace nebo být osobou v obdobném postavení podle § 63 a 65 ZOK není shoda v tom, kterým právním předpisem se budou řídit. Důvodová zpráva k ZŘS bod 2.2.1. řadí toto řízení do řízení upravených v § 85 písm. c) ZŘS, což odpovídá tomu, že řízení může být zahájeno i bez návrhu, přičemž však komentářová literatura řadí toto řízení do řízení upravených v § 9 odst. 2 písm. f) OSŘ.⁵³

U některých dalších řízení, např. řízení o jmenování znalce, které již dříve bylo řazeno mezi řízení podle § 9 odst. 3 písm. g) OSŘ účinného do 31. 12. 2013, je rovněž sporné, zda jejich nové zařazení do § 85 b) ZŘS je správné.

Nelze než uzavřít, že lze s napětím očekávat, jak se soudní praxe s tímto novým rozlišováním řízení o některých otázkách týkajících se právnických osob, potažmo obchodních korporací vyrovná. Procesně právních změn, které s sebou přinesla rekodifikace soukromého práva, je mnoho, přičemž některé změny nás zřejmě ještě v souvislosti s tímto rozdělením čekají.

⁵³ SVOBODA – SMOLÍK – LEVÝ – ŠÍNOVÁ a kol., *Občanský soudní řád*, str. 25.

V NAKLADATELSTVÍ WOLTERS KLUWER PRÁVĚ VYŠLO

Politická práva

Pavel Molek

Autor vnímá politická práva jako ta práva, která jednotlivci umožňují interakci s ostatními členy svého společenství, například tím, že s nimi komunikuje prostřednictvím svých projevů, že se s nimi dočasně shromažďuje či trvaleji sdružuje, a samozřejmě i tím, že se podílí na správě veřejných věcí, ať už peticemi, volbami, či jinými formami, popřípadě se zasadí formou občanského odporu o ochranu demokracie, je-li ohroženo její fungování. Všemi kapitolami se pak prolínají pojmy demokratické společnosti, společenské smlouvy, plurality a svobodné soutěže politických sil, stejně jako otazník nad reálností uplatňování politických práv ve 21. století.

Brož., cena 995 Kč. Knihu si můžete objednat na www.wolterskluwer.cz/obchod

PRŮVODCE REKODIFIKACÍ

Řešíte problémy v souvislosti s rekodifikací soukromého práva?

REKODIFIKACE
& PRAXE

Nový časopis, který se zaměřuje na praktická řešení problémů souvisejících s rekodifikací soukromého práva.

Objednávejte na www.wk-rekodifikace.cz/casopis-rekodifikace-a-praxe.html